

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Кафедра соціальної роботи, управління
та суспільних наук

**СОЦІАЛЬНА РОБОТА:
СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, РОЗВИТОК**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
студентів, курсантів та молодих вчених
9 листопада 2022 року

Львів – 2022

УДК 316.4.05: 009. 37.032

Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток [Текст] // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених, 9 листопада 2022 р.; [за ред.: Нагірняка М.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. 222 с.

У матеріалах Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених «Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток» (9 листопада 2022 р.) висвітлюються питання, що стосуються актуальних соціальних, правових та психологічних аспектів подальшої розбудови соціальної роботи на засадах розвивальної парадигми, пріоритетних напрямків застосування інноваційних технологій у практиці соціальної роботи та соціальної політики в Україні на сучасному етапі, в умовах військового стану, особливостей провадження соціальної роботи з різними категоріями населення, органами державної влади та місцевого самоврядування, громадськими та волонтерськими організаціями, соціальними інституціями.

Розгляд матеріалів, що пропонуються читачеві, сприятиме створенню умов для формування складових професійної компетентності соціального працівника і дозволить формувати адекватну модель діяльності майбутнього фахівця соціальної сфери.

Видання рекомендоване усім, хто цікавиться теоретичними й практичними аспектами становлення та перспективами розвитку соціальної роботи в Україні та світі.

Відповідальний редактор: НАГІРНЯК Михайло Ярославович
кандидат історичних наук, доцент
доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

*Рекомендовано до друку навчально-методичною радою
Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(Протокол № 3, від 11 листопада 2022 р.)*

ЗМІСТ

Передмова	3
Білецький О., Лаврецький Р. Етичні конфлікти у діяльності волонтерів в умовах російсько-української війни	5
Гавришків О. Адаптація до нових реалій в освітньому процесі ВВНЗ в умовах воєнного стану.....	9
Мошовська М. Сучасні засоби інтеграції людей з інвалідністю в соціум.....	13
Чир А. Соціальна робота у воєнний та післявоєнний періоди.....	17
Давидова О., Нагірняк М. Основи військової соціальної роботи в Україні.....	20
Адольф Д. Роль HR в соціальній сфері в період війни	26
Думанська О., Білецький О. Особливості волонтерської діяльності в умовах воєнного часу (на прикладі м. Броди)...	30
Денега І., Костишин Е. Актуальність волонтерського фандрайзингу в умовах війни в Україні	32
Кіндій І., Костишин Е. Деякі аспекти впровадження зарубіжного досвіду соціально-психологічної адаптації ветеранів та учасників бойових дій в Україні.....	37
Савостікова К. Проблеми адаптації міжнародного досвіду в соціальній роботі України.....	43
Фолюш М. Освітній процес на тимчасово окупованих територіях.....	46
Наконечна Ю. Соціально-правові аспекти влаштування дітей позбавлених батьківського піклування в умовах війни.....	54
Карпенко Д. Правове регулювання адиктивної поведінки військовослужбовця в умовах військового стану.....	60

- соціально-правового статусу осіб, постраждалих під час проведення АТО: зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. URL: <http://bit.ly/2EuWRVg>.
7. Social worker in the U. S. Army. *U. S. Army*. URL: <http://www.goarmy.com/careers-andjobs/amedd-categories/medical-service-corps-jobs/socialworker.html>. Title from the screen.
 8. Чи зможе Україна впровадити успішний закордонний досвід із адаптації ветеранів. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/06/29/chy-zmozhe-derzhava-vprovadyty-uspishnyj-dosvid-z-adaptaciyi-veteraniv-ta-yihnih-rodyn/>.

УДК 364

Катерина САВОСТІКОВА

*Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності*

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ УКРАЇНИ

В Україні поширений стереотип, що соціальна робота є однобічною та направлена переважно на допомогу німеччині. На жаль, це негативно впливає на престиж даної професії. В розвинених країнах роль соціальної роботи не знижується, оскільки проблеми соціального буття у світі загострюються, потреби та запити людей постійно зростають, а отже, процес соціалізації загалом ускладнюється. Все це підвищує вимоги до соціальної роботи, її методів, технологій та якості надання соціальних послуг. У зв'язку з цим, для України має суттєве значення і становить великий практичний інтерес запозичення міжнародного досвіду. Проте неправильна інтерпретація методології, ігнорування суттєвих національних відмінностей,

менталітету призводить до проблем адаптації міжнародного досвіду в соціальній роботі України.

Враховуючи відмінності у традиціях, культурі, політичних системах, потребах і засобах їх задоволення, порівнювати соціальну політику різних країн надзвичайно складно. Велика Британія та Німеччина являють собою приклади «класичних моделей» соціальної політики. Вивчення змін, що відбуваються в них, дає уявлення про розвиток і трансформацію різних європейських систем соціального забезпечення. США, Японія – економічні гіганти – мають різні ідеологічні погляди на суть і обсяг соціальних програм, спрямованих на поліпшення життя громадян держави, а тому й різний рівень добробуту населення в цілому. До того ж Японія, нині перебуває на етапі зламу свого економічного та соціального життя, у ній руйнуються усталені столітні схеми, моделі, традиції [3, с. 52-53].

Духовний, культурний, історико-політичний, соціально-економічний розвиток суспільства формують конкретні моделі соціальної роботи в різних країнах світу. Для успішної адаптації світового досвіду в Україні необхідно дослідити соціальну політику та взаємозв'язок конкретних концепцій і моделей соціальної підтримки населення з рівнем розвитку держави і суспільства.

Соціальна робота має свої особливості залежно від територіального рівня, країни, економічного розвитку відповідно до встановленого законодавства. Соціальна сфера є досить вагомою часткою у розвитку кожної держави [1]. Великою помилкою є суцільне копіювання чужої системи чи методів роботи без урахування реальних можливостей країни та особливостей суспільства. В результаті жодних позитивних змін, даремно витрачені кошти та незадоволені клієнти.

Теорія і практика соціальної роботи вже сьогодні активно сприяє розв'язанню багатьох проблем трансформації нашого суспільства, його самозбереження і стабілізації [4], в тому числі і з використанням міжнародного досвіду. У

майбутньому вона здатна істотно посилити творчий, гуманістичний вплив на формування громадянського суспільства і правової, демократичної, соціальної держави, яка служитиме людині. Для цього в країні є матеріальні й духовні передумови. Це багаті традиції добродітності (заслуговують ґрунтовного вивчення, узагальнення, оцінок), досвід розв'язання найгостріших соціальних проблем (бідності, безробіття, неписьменності, безпритульності, голоду, епідемій тощо), багата філософська, педагогічна, етична спадщина. Так, імена Сковороди, Шевченка, Макаренка, Сухомлинського широко відомі спеціалістам із соціальної роботи і педагогіки в багатьох країнах. Потрібні державна воля, справедливі закони, мудра політика й конструктивні зусилля для подолання кризи, розбудови такого суспільства, в якому соціальні проблеми й конфлікти розв'язуватимуться цивілізовано, гуманно, на наукових засадах [2].

Отже, доцільно вивчити і творчо переосмислити зарубіжний досвід, оскільки без нього інтеграція України в європейський простір буде неможливою. Це дозволить пізнати не лише щось нове про діяльність своїх зарубіжних колег, але й переосмислити власний досвід і знання, намітити нові перспективи для подальшого розвитку вітчизняної соціальної практики.

Список використаних джерел

1. Глазко Н. Д. Зарубіжний досвід забезпечення соціальної сфери [Електронний ресурс] / Н. Д. Глазко // Ефективна економіка № 5. 2014. Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3059>.
2. Лукашевич М.П. Теорія і методи соціальної роботи [Електронний ресурс] / М.П. Лукашевич, І.І. Мигович // Міжрегіональна академія управління персоналом. 2003. Режим доступу до ресурсу: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/sc_30.pdf.

3. Семигіна Т. Національні моделі соціальної політики: глобальний рух до неолібералізму? [Електронний ресурс] / Т. Семигіна // Соціальна політика за кордоном. 2003. Режим доступу до ресурсу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/pdf>.
4. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота [Електронний ресурс] / Т. Семигіна // Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. Режим доступу до ресурсу: <https://www.researchgate.net/profile/Tetyana-Semigina/publication/34200363.pdf>.

Марія ФОЛЮШ

*Львівський національний університет
імені Івана Франка*

Науковий керівник:

к.е.н, доцент **ПАК Н.Т.**

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Освіта, а отже, і педагоги, мають важливе значення для становлення Української держави. У доктрині геноциду проти України, оприлюдненій державним російським інформаційним агентством, зазначається, що «необхідно здійснити перевиховання населення шляхом запровадження цензури, репресій та придушення проукраїнських державних позицій в освіті та культурі, вилучення навчально-методичних матеріалів та заборони всіх навчальних програм з українським змістом». Саме тому освітяни швидко відчували «російський мир».

На окупованих територіях України окупаційна влада одразу оголосила про перехід на російськомовну програму навчання. Водночас зі шкільних та церковних бібліотек почали вилучати україномовні книги, в т. ч. підручники з історії України. Наприклад, окупаційні війська вилучили зі